

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende **Kuntien METSO-ohjelmaan tarjoamien metsien suojeluvaihtoehdot ja korvausperiaatteet**

Valtioneuvosto asetti maaliskuussa 2008 tekemässään periaatepäätöksessään Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmasta vuosille 2008–2016 tavoitteeksi, että maanomistajien vapaaehtoisesti tarjoamia alueita perustetaan yksityisiksi luonnonsuojelualueiksi tai hankitaan valtiolle yhteensä 96 000 hehtaaria vuoteen 2016 mennessä. Periaatepäätöksen mukaan suojelualueiden perustamishdotuksia metsiinsä voivat tehdä kaikki metsänomistajaryhmät valtiota lukuun ottamatta. Näin ollen myös kunnat voivat tarjota omistamiaan metsiään suojeltavaksi METSO-ohjelman puitteissa.

Kunnat ovat merkittävä metsänomistajaryhmä ja niiden omistamissa metsissä on usein sellaisia erityisiä monimuotoisuusarvoja, joiden turvaaminen on METSON tavoitteiden kannalta tärkeää. Kuntien tarjoamia metsiä on toistaiseksi suojeltu METSOssa pääasiassa hankkimalla kohteet valtion omistukseen. Ympäristöministeriö katsoo, että kuntien omistamien METSON luonnontieteelliset valintaperusteet täyttävien metsien suojelua tulee jatkossa tehostaa kehittämällä kunnille tarjottavia tukikeinoja METSON toteutuksessa.

Kunnat ovat voineet vuosina 2010 ja 2011 hakea ympäristöministeriöltä rahoitusta METSO-kohteiden inventointiin omistamissaan metsissä ja siinä yhteydessä metsien luonnonarvojen säilyttämistä tukevaan metsien käytön tai luonnonhoidon suunnitteluun. Näiden inventointien tavoitteena on löytää kuntien omistamia metsistä METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet täyttävät alueet ja esittää niille tarpeelliset suojelu- ja hoito-toimenpiteet. Inventointitukea on tähän mennessä myönnetty yli 30 kunnalle.

Inventointien valmistumisen jälkeen kunnat tarjonnevat ELY-keskuksille METSO-suojeluun nykyistä enemmän alueitaan. Seuraavassa esitetään lyhyesti ne periaatteet, joiden pohjalta ELY-keskukset voivat neuvotella kuntien kanssa niiden omistamien metsien suojelusta METSO-ohjelman rahoituksen puitteissa. Kaikki kuntien omistamia kohteita koskevat suojelu- ja korvauspäätökset on toistaiseksi hyväksyttävä ympäristöministeriössä. Tällä menettelyllä ministeriö haluaa varmistaa yhtenäisen toimintatavan ja kuntien tasapuolisen kohtelun koko maassa. Määräaikaisia suojelusopimuksia ei kuntien kanssa tässä vaiheessa tehdä.

Valtiolle voidaan **ostaa tai vaihtaa** kuntien omistamia alueita, jotka täyttävät METSON luonnontieteelliset valintaperusteet, samoilla periaatteilla kuin yksityisten omistamia metsiä. Valtiolle hankittaviksi sopivat ensisijaisesti kohteet, jotka rajoittuvat suoraan valtion suojelualueisiin tai sijaitsevat lähellä niitä sekä

toissijaisesti kohteet, jotka alueellaan muutoin täydentävät nykyistä suojelualueverkostoa. Sen sijaan lähellä taajama-alueita sijaitsevia, aktiivisessa lähivirkistyskäytössä olevia ja pienialaisia kohteita ei ole yleensä syytä hankkia valtiolle.

Kunnat voivat myös hakea omistamilleen alueille **yksityismaiden luonnonsuojelun alueen** perustamista. Aiemmin nämä alueet on yleensä perustettu kunnan omalla kustannuksella, ilman erillistä korvausta luonnonsuojelun alueen perustamisen aiheuttamista taloudellisista menetyksistä. METSO-ohjelman toteuttamisen myötä on kuitenkin ilmennyt, että monet kunnat omistavat sellaisia monimuotoisuuden kannalta arvokkaita metsiä, joita niiden ei ole mahdollista suojella kokonaan ilman korvausta. Toisaalta nämä kohteet voivat sijaintinsa ja virkistysarvojensa perusteella olla sellaisia, ettei niitä ole järkevä hankkia valtion omistukseen.

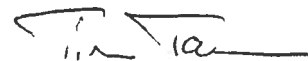
Ympäristöministeriö katsoo, että METSO-ohjelman monimuotoisuus- ja pinta-alatavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen muuttaa nykyistä käytäntöä siten, että kunnille voidaan tarvittaessa maksaa **osittaiskorvausta** luonnonsuojelun alueen perustamisen aiheuttamista taloudellisista menetyksistä. **Osittaiskorvauksen suuruus lasketaan puuston käyvän arvon mukaan, ja se on enintään 50 prosenttia alueen käyvästä metsätaloustaloustaloudesta.** Muiden käyttömuotojen kuten kunnan järjestelyvastuulle kuuluvan virkistyskäytön metsätaloustaloustaloudesta asetettamat rajoitukset otetaan huomioon täysimääräisesti tätä 50 prosentin korvaussummaa alentavana tekijänä.

Edellä mainitun käytännön mukaan kunnan omistamasta alueesta, joka on täydessä metsätaloustaloustaloudesta, voidaan maksaa korvausta suojelun alueen perustamisesta enintään 50 prosenttia alueen käyvästä metsätaloustaloudesta. Virkistyskäytössä olevista kohteista maksettava korvaus on 0-50 prosenttia.

Jos kunta haluaa saada korvauksen suojelupäätöksen aiheuttamasta taloudellisen hyödyn menetyksestä, tulee siitä lain mukaan sopia ennen päätöksen antamista. Maksettavan korvauksen määrittelemiseksi kunnan on hakemuksessaan esitettävä selvitys kohteen luonnonsuojelun alueeksi perustamisen aiheuttamista taloudellisista menetyksistä verrattuna nykyiseen maankäyttöön. Hakemukseen tulee liittää selostus kohteen kaavoitustilanteesta ja voimassa olevista kaavamerkinnöistä.

Lisätietoja asiassa antavat ympäristöministeriössä ympäristöneuvos Mikko Kuusinen ja ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander (sähköposti: etunimi.sukunimi@ymparisto.fi).

Ylijohtaja

Timo Tanninen

Ympäristöneuvos

Mikko Kuusinen

TIEDOKSI:

Maija Hakanen, Kuntaliitto
METSON seurantatyöryhmän jäsenet ja pysyvät asiantuntijat